

VINKO SKALE je bil rojen v Celju, kjer živi in ustvarja še danes. Po poklicu je univ.dipl. pravnik. Fotografija je njegov drugi poklic in se z njo resno ukvarja že več kot 40 let. Sodeloval je na številnih tekmovalnih razstavah in prejel vrsto nagrad in priznanj. Že 1994 je za dosežke na področju fotografije prejel »Srebrni grb Mesta Celja«. Je mojster fotografije Fotografske zveze Slovenije, mednarodno združenje FIAP pa mu je leta 2001, kot prvemu Slovencu, podelilo mednarodni naziv fotografskega mojstra (M FIAP). Za delovanje na področju kulture-fotografije je leta 2003, prejel državno nagrado »Srebrno plaketo Javnega sklada Republike

MONOLOG. Foto: Vinko Skale

Slovenije«. Do danes se je lotil več projektov, od katerih je eden od odmevnejših projekt »Korenine,« s katerim se predstavlja tudi na tej razstavi. Njegova najljubša tema so portreti in reportažna fotografija, ustvaril pa je še ciklus pokrajinskih fotografij in ženskega akta. Pri svojem delu poskuša izkoristiti razpoložljivo svetlobo in pogoje in se ne poslužuje dodatnih trikov in efektov. Zadnji čas se posveča konceptualni fotografiji. Kljub temu, da danes večino fotografij posname v digitalni tehniki, najraje ustvarja v črno beli tehniki, na klasičen analogni način. S fotografijami je opremil tri obsežnejše monografije in več knjig in brošur.

SKUPAJ. Foto: Vinko Skale

FOTOGRAFSKI SVET VINKA SKALETA

Nedaleč od urbanih središč je v hribovskih predelih našel skoraj zapuščene kmetije in tu samotarsko zapuščene ljudi. Ostareli in osamljeni so bolj ali manj prepuščeni samim sebi. Nekoč je bilo tu družinsko življenje, kljub oddaljenosti od vasi, trgov, mest, celo od kmetije do kmetije je bilo ponekod daleč. Vendar je nekdaj polna hiša povezovala otroke, starše in ostarele v vzajemno delo in žitje. Toda čas in razmere so se spremenile. Na osamljenih, sila skromnih domovih so ostali ostareli, ki jih je vedno bolj prevzemala samota. Ki živijo, tudi životarijo iz dneva v dan revno življenje, ki ga napolnjuje zavest osame. Kot pozabljeni. Vinko Skale je fotograf, ki izhaja iz izkustva. Že to govori, da mu je blizu neposredna, trdna stvarnost. Brez olupšav, brez retuš, ki bi omilile ali celo poetizirale prizorišče in ljudi. Tudi ne vnaša česarkoli, kar bi tendenčno obarvalo fotografijo; prizori sami po sebi zadostujejo v dokumentarni jasnosti in povednosti. Tako je nastal niz črno-belih fotografij o nekem oddaljenem, pozabljenem svetu. In vendar bi nam moral biti blizu, če ga hočemo videti. Ti zapuščeni, revni domovi imajo korenine, ostareli posamezniki so vsak na svoj način zavezani domačiji, vztrajajo, so s koreninami zvezani s koščkom zemlje in streho nad glavo, četudi za ceno trde osamljenosti. Iz fotografij spoznamo nadvse skromno življenje, življenje na robu, največkrat ga spremlja gluha tišina. Včasih se za bežne urice utrnejo zvoki vesele harmonike, ki obujajo spomin na mlajša leta, lepše čase. Življenje, ki se je prevesilo v spominjanje. Gluha tišina in praznina pa sta pogosta spremljevalca teh presihajočih življenj, ki pa imajo korenine prisotnosti, tudi žilavosti. Celo ko se poveselijo v dvojje, v družabnem razgovoru, je to bolj trenutek vedrine, kot pa nekaj, kar bi še lahko bilo upanje na boljše, drugačno od danega. In potem je samota še bolj trpka. Kljub revščini, ki se seva iz notranjosti domov, je Vinko Skale znaj ujeti takó trpke poteze, pa vdanost v življenje, kakršno že je, kot tudi občudovanja vredno vztrajnost, tudi trenutke vedrine, vse to priča o vitalizmu korenin. Mestoma izžareva tudi humor. Tu so ljudje, ki so prepuščeni samim sebi, brez tožbe ali obtožbe, najsi so njihovi mlajši odšli v svet. Gube so zaznamovale starost, dostikrat ne dopuščajo grenkobe, samopomilovanja, kljub vsemu je v teh ostarelih obrazih življenjska volja. Cankarjev Kurent bi se razveselil teh korenin, pozabljenih in zaznamovanih. Povsod pa so znamenja vdanosti v življenje, kakršno že je.

Vinko Skale je pristopil k temu svetu, za katerega so mislili, da ga ni več, z veristično odkritostjo. Tu ni ne mask ne olupšav človeških obrazov, ni filtra, ki bi omilil objektivizacijo stvarnosti. S črno-belimi fotografijami je sledil notranjosti domov in v samoti živečim osebam. Oboje je naravno povezano v zgovorno celoto; oboje določa socialni položaj in individualne lastnosti posameznika. Prostorska fotografija zajame predmete, ki kažejo na preteklo in sedanjo, pa drugod predmete, ki pričajo o bedi, razmetanosti, a tudi o drobnih ugodjih, ki kompenzirajo osamo. Prostor s predmeti ni nekaj narejenega, prirejenega, je tako kot je vedno, okolje določa ljudi, kot oni določajo predmete in prostor. Sredi značilnega prostora so individualizirane osebe s svojo življenjsko usodo. Naj bo pogled tu trd, strog, drugod škrbasto razpotegnjen smeh, življenje je močno kljub izginjevanju tega sveta. Vinko Skale je nanizal hkrati vrsto portretov s socialno ambientalnimi realizmom. Njegov fotografski pristop ni izumetničen, ljudi in notranje okolje je posnel z naturalističnim smislom za drobnost in celoto. Posamezniki pozirajo v tem smislu, da predstavljajo sami sebe v svoji bitnosti. Zajel je vsakdanjost, ki izginja pred našimi očmi, naturalistično je fotografiral pozabljen svet in ljudi. Neizprosna resnica pa je hkrati dosežek Skaletove fotografije. Nikjer patetike, nikjer polakiranega. Fotografije govorijo človeško in socialno, ne pustijo nas neprizadetega. Črno-bela tehnika mu je dosti bolj ustrezala kot barvna. Estetika Skaletove fotografije temelji na pristnem okolju in ljudeh z individualnimi lastnostmi. Fotograf se je podredil objektivizaciji stvarnosti, a jo je obvladal s smislom za kompozicijo, detajl, celoto, za kontraste, ki ne izvirajo iz tehnike, ampak iz situacije. Korenine imajo lahko dvojno valenco: primarno prikazujejo ljudi, ki so življenje začeli in navezali na skromne, dostikrat revne kmečke domove, tu vztrajajo kljub starosti in odtrganosti od sveta; po drugi strani pa lahko vidimo v teh ljudeh življenjsko trdoživost ob vsem težkem, usodnem. Fotografsko životvorno pričevanje o času, ljudeh in razmerah nekega posebnega sveta. Vinko Skale je nastopil s Koreninami v času, ko fotografija (pri nas) le redko prikaže socialno območje. Z njimi je odkril nepoznani svet in hkrati resnico o njem. Najsi je dokumentaristično naturalističen, pa ne gre zgolj za objektivizacijo stvari, iz celote veje zadržano, pristno občutje za človeka.

Igor Gedrih

VABLJENI NA ODPRTJE RAZSTAVE FOTOGRAFIJ
IN PREDSTAVITEV KNJIGE FOTOGRAFIJ

»KORENINE« VINKA SKALETA

V SREDO, 13. JUNIJA 2018 OB 19. URI

V RAZSTAVNO DVORANO
KULTURNEGA DOMA ŠMARJE PRI JELŠAH

AVTORJA IN NJEGOVO DELO BO
PREDSTAVIL DR. ANTON ŠEPETAVC.

GLASBENI PROGRAM BO IZVAJALA ETNO
SKUPINA »NOJEK« IZ BISTRICE OB SOTLI.

RAZSTAVA BO ODPRTA DO 11.9.2018

KNJIŽNICA - KULTURNI DOM
Šmarje pri Jelšah

